

**PROGRAM SZKOLENIA ŁĄCZONEGO
DLA OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PLANOWANIE *
I WYKONYWANIE PROCEDUR I DOŚWIADCZEŃ *
ORAZ UŚMIERCAJĄCYCH ZWIERZĘTA ***

Warszawa 4 -8 lipca 2016r

Pod patronatem Krajowej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach

Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

u. Miecznikowa 1, 02-096 Warszawa

Aula 103B

Poniedziałek 4 lipca 2016

9:00 – Otwarcie

9:15 – 10:00 - Zasady etyczne dotyczące relacji ludzi ze zwierzętami i niezbywalnej wartości życia. Argumenty za i przeciw wykorzystywaniu zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych – **prof. dr hab. Wojciech Pisula** Instytut Psychologii PAN, Krajowa Komisja Etyczna (1h) ****

10:15 – 12:30 - Obowiązujące przepisy krajowe w zakresie pozyskiwania i hodowli zwierząt, opieki nad zwierzętami i wykorzystywania zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych, w tym zwierząt będących organizmami genetycznie zmodyfikowanymi. Kontrola działalności hodowców, dostawców i użytkowników. Kary za naruszenie przepisów – **dr Anna Passini** PoLlASA (3h) ***

12:45 – 15:00 - Postępowanie ze zwierzętami laboratoryjnymi dostosowane do danego gatunku. Przygotowanie zwierząt do procedur - **dr Katarzyna Kisiel** Wydz. Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Krajowa Komisja Etyczna, PoLlASA (3h) **

15:15 – 16:45 - Hodowla zwierząt laboratoryjnych z uwzględnieniem biologii gatunku. Normy utrzymywania tych zwierząt (środowisko, klatki, pasze) i wzbogacanie ich środowiska. Codzienna opieka nad zwierzętami. - **dr Katarzyna Kisiel** Wydz. Biologii Uniwersytetu Warszawskiego, Krajowa Komisja Etyczna, PoLlASA (2h) *

Wtorek 5 lipca 2016

8:30 - 10:00 – Genetyka i modyfikacje genetyczne gatunków zwierząt laboratoryjnych na przykładzie myszy domowej. – **dr Marta Gajewska** – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej – Curie, PoLlASA (2h) *

10:15 - 11:00 - Planowanie procedur i doświadczeń. (część 2) Uzasadnienie statystyczne liczby wykorzystywanych zwierząt – **dr Katarzyna Góral-Radziszewska** SGGW (1 h) *

11:15 – 13:30 - Planowanie procedur i doświadczeń. (część 3) Przygotowanie wniosku do lokalnej komisji etycznej o udzielenie zgody na przeprowadzenie doświadczenia – **dr Monika Mikulska** LKE i SGGW (3h) *

13:45 – 16:45 - Znieczulenie i metody uśmierczania bólu. Metody podawania środków farmakologicznych. Wpływ środków anestetycznych i przeciwbólowych na wynik doświadczenia – **dr n. wet. Katarzyna Siewruk** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW (4h) **

Środa 6 lipca 2016

8:30–10:00 Stosowanie wczesnego i humanitarnego zakończenia procedury – **prof. dr hab. Stefan Kasicki** Instytut Biologii Doświadczalnej, PoLLASA (2h) **

10:15 – 11:00 - Planowanie procedur i doświadczeń - GLP (część 2) – **mgr Agnieszka Popielska** Centrum Medycyny Doświadczalnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, PoLLASA (1h) **

11:15 – 13:30 - Mikrobiologia, zdrowie i higiena zwierząt laboratoryjnych. Zasady bezpieczeństwa pracy ze zwierzętami – **dr n. wet. Małgorzata Sobczak-Filipiak** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW, PoLLASA (3h) *

13:45- 16:00 Zachowanie zwierząt. Fizjologia, anatomia oraz rozpoznawanie właściwych dla gatunku oznak dystresu, bólu i cierpienia u zwierząt laboratoryjnych. – **dr n. wet. Małgorzata Sobczak-Filipiak** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW, PoLLASA (3h) ***

Czwartek 7 lipca 2016

8:30 – 10:00 - Przygotowanie informacji dotyczących doświadczeń na zwierzętach, w tym informacji statystycznych, zgodnie z obowiązkami sprawozdawczymi wynikającymi z ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych – **prof. dr hab. Stefan Kasicki** Instytut Biologii Doświadczalnej, PoLLASA (2h) **

10:15 – 11:45 Planowanie procedur i doświadczeń. (część 1) Zasady – **prof. dr hab. Stefan Kasicki** Instytut Biologii Doświadczalnej, PoLLASA (2h) **

12:00 – 13:45 -Zasady zastąpienia, ograniczenia i udoskonalenia. Metody alternatywne - **dr Natalia Dziekan** Wydz. Medycyny Weterynaryjnej SGGW (2h) ***

14:00 – 15:15 - Zasady zastąpienia, ograniczenia i udoskonalenia. Metody alternatywne - **prof. dr hab. Alicja Józkowicz** Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Krajowa Komisja Etyczna (2h) ***

Piątek 8 lipca 2016

8:00 – 10:15 - Czynności przygotowawcze związane z zastosowaniem w praktyce poznanych metod uśmierczania i ustalania śmierci myszy i szczurów – **dr Robert Wrzesień** – Warszawski Uniwersytet Medyczny (3h) *

10:30 – 12:00 - Metody uśmierczania i ustalania śmierci zwierząt - **dr Robert Wrzesień** – Warszawski Uniwersytet Medyczny (2h) *

12:15 – 13:00 - Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy uśmierczaniu zwierząt – **mgr Janusz Drebot** Wydz. Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, PoLLASA (1h) *

13:15 – 14:00 - Firma urządzenia do uśmierczania i anestezji (1h) *

14:15 – 15:00 - Charakterystyka modelu doświadczalnego na podstawie *Danio rerio*. - **dr Małgorzata Wiweger** – Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej, PoLLASA (1h) *